

3.2.2023

דורן
טיקוצקי
קנטור
גוטמן
נס
עמית גרוס ושות'

פאנל מומחים

ניהול סיכונים בתקופת אי ודאות כללי קיזוז הפסדים תביעות ייצוגיות

מרצה: תמיר שנהב,
תביעות מומחות ייצוגיות
לתיבות ייצוגיות
רשויות וחברות
* סוגיות נפוצות מהפרקטיקה של
פניה מוקדמת
* היתרונות שבקבלת פניה מוקדמת

מרצה: רמי אריה,
ניהול סיכונים כלכליים
ומיסויים
בתנאי אי וודאות
* פתיחת חשבונות בנק בחו"ל
* רילוקיישן לחו"ל - מיסוי
וביטוח לאומי

מרצה: אפי אוחנה,
עו"ד,
פלגיה למזדז הפסדים
* קיזוז הפסדים לצרכי מס
* מיסוי דמי שכירות של דירה
למגורים

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

הירידות בבורסה ובאגרות החוב של המדינה והעליות בשער הדולר והיורו מעלים את מפלס הלחץ של משקיעים וגם של שכירים בחשש לפיקדונות, חסכונות שצברו, קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים, קרנות השתלמות ופיקדונות אחרים, לבל ימצאו אותם יורדים בערכם באופן קיצוני.

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

גורמים נוספים:

- **עליית שיעורי הריבית בישראל** כמו בכל העולם, שמביאה להגדלת הוצאות הריבית והאשראי שנוטלות חברות עסקיות הפועלות בישראל, לרבות אצל קבלנים ומפעלי תעשייה שלקחו אשראי לצורך מימון פעילותם השוטפת ולמימון השקעותיהם בצידוד והרחבת פעילותם, וגם של עסקים קטנים אשר אפשרויות גיוס הון עצמי אצלם מוגבלות.
- **הגדלת ההוצאות המשפחתיות על הלוואות משכנתא** שנלקחו בעבר ועל האשראי בתוך המסגרת הבנקאית או חריגה ממנה.
- **גידול ביוקר המחייה** (עקב עליית שער הדולר/יורו)
- **סיכון גובר לעימות עם איראן.**
- **חשש מרעידות אדמה בישראל.**

"יזמים ממונפים מתחילים לכרוע תחת נטל הוצאות המימון"

בחודשים האחרונים הריבית מטפסת בהתמדה. בזמן שכולם נושאים עיניים אל מחירי הדירות והמשכנתאות, להעלאת הריבית ישנה השפעה גם על נושאים נוספים בענף הנדל"ן. כיצד היא משפיעה על היזמים והקבלנים, על מימון פרויקטים ורכישת קרקעות ועל קידום דיור להשכרה בישראל? ומה צפוי לקרות בחודשים הקרובים, אם העלאות הריבית יימשכו

אורי חודי | פורסם: 09/02/2023

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה, עו"ד (רו"ח), שותף ראש מחלקת מיסים

החשש הוא כי הכיסוי לגירעון יבוא מהגדלת שיעורי מע"מ, מס הכנסה, מס קניה ומיסים אחרים

הרחבת גירעון תקציב המדינה:

צפי לירידה בהכנסות המדינה נוכח:

- הירידה בעסקות נדל"ן (לא רק עקב עלייה משמעותית של הריבית).
- הקטנת הגביה השנתית ממס רכישה ומס שבח תביא להפחתה בהכנסות.
- צמצום בהוצאות צריכה שתביא להפחתה בגביית מכס, מע"מ ומ"ה.
- ירידה בהכנסות ממס שכר עובדי ההייטק שפוטרו/יפוטרו והקטנת האקזיטים בענף.

צפי לעלייה בהוצאות המדינה עם הוצאה לפועל של ההסכמים הקואליציוניים והגדלה משמעותית של תקציבי משרדי הממשלה והעברות מוגדלות של כספים לסקטורים נבחרים.

ירידה בהכנסות כנגד עלייה בהוצאות = גירעון תקציבי

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

תוצאות כלכליות של המהפכה המשפטית:

- האפשרות למינוי שופטים ע"י פוליטיקאים תביא למינוי שופטים שנבחרו לא על בסיס מקצועיותם בלבד. ספק אם יוכלו לשמור על שיפוט אובייקטיבי כאשר יעמדו בפניהם שני צדדים, אשר אחד מהם הוא בעל מהלכים וקשרים אצל אותם פוליטיקאים.
- חשש כי שופטים המכהנים כיום ירצו למצוא חן בעיני הפוליטיקאים כדי להתקדם לערכאה משפטית גבוהה יותר. מכאן כי השיפוט יהיה מוטה ופתרונות של מחלוקות כלכליות לא ייעשו באופן אובייקטיבי.

הנתון הגרוע מערב משבר 2008 - ואיך הוא ישפיע על ישראל

תשואת אג"ח לשנה של ארה"ב פרצה את רף ה-5%, והגיעה לרמה הגבוהה זה 16 שנה ■
הציפיות לאינפלציה בארה"ב גברו, הן מכות בשוק האג"ח והמניות, ומעיבות על כל העולם ■ על ישראל יש השלכות חריפות במיוחד, משום שההפיכה המשטרית מעיבה עוד יותר על השקל ועל ההשקעות בה

עקוב

דפנה מאור

12:18, 27 בפברואר 2023

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

תוצאות כלכליות של המהפכה המשפטית – המשך:

- חשש מחוקים שיחוקקו ללא ביקורת שיפוטית שישפיעו על פעילותן של חברות ועסקים, כגון:

חוקים שיגבילו עבודות בשבת
והן יועברו לביצוע במהלך
השבוע (הקמה ותחזוקת
כבישים ורכבות)

חוקים שיאסרו הבאת עובדים
זרים ועובדי שטחים שישפיעו
באופן קשה על ענף הבניה
וענף החקלאות

חוק הקובע איסור פרסומות
העדפות בחוק לענפים
מסוימים לאו דווקא עקב
ייתרון כלכלי למדינה

חוק בוררות חובה למפעלים
חיוניים
איסור שביתות ופגיעה
בזכויות עובדים

חוקים שיגבילו
פעילויות/סנקציות כלכליות
שיוטלו על נכסים פיננסיים או
נכסים אחרים, וסנקציות
נגדיות על ידי מדינות בעולם

הטלת מיסים נוספים
כגון: מס רכוש, הגדלת מס
הכנסה, ביטול נקודות זיכוי
רווח הון, ודמי ביטוח לאומי

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

חשש מהרעה במצב הביטחוני:

- **חשש מהחרפת המצב הביטחוני** - שרי ממשלה וחברי כנסת הדוגלים בתגובה וטיפול משמעותיים של הפעולות כנגד תושבי הרשות הפלסטינית, לרבות כנגד ערביי מזרח ירושלים וכנגד אתרים דתיים הקדושים לאסלאם, יוצרים סיכון רב יותר להחרפת המצב הביטחוני.
- **חשש מתקיפות סייבר** (כפי שנעשה בעבר כנגד חברת מקורות, בי"ח הלל יפה בחדרה, הטכניון, ולתקיפות נוספות של מוסדות ממשלתיים ופרטיים אחרים).
- **מלחמה שתפגע במשאבים חיוניים** - די כי מספר קטן של טילים ייפלו על תשתיות חיוניות של המדינה (כגון: תחנות לשאיבת מים, תחנות כוח לייצור חשמל, קווי מתח גבוה) כדי להביא לשיתוק מוחלט של הפעילות הכלכלית במדינה.

3.2.2023

ניהול סיכונים כלכליים ומיסויים בתנאי אי וודאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

התוצאות והפתרונות הקשים:

- כל הגורמים שפורטו, יש בהם כדי להביא להפחתת ערך השקלים, חסכוניות, קרנות השתלמות וקרנות פנסיה.
- צמצום הנזקים הפוטנציאליים – **אולי העברת פעילות עסקית ו/או כספים מחוץ לישראל ???**
- החשש - העברת כספים לחו"ל תגרום לעליית שער הדולר - < ייקור מחירי חומרי הגלם והמוצרים בישראל - < מה שיביא להגדלת האינפלציה - < ולהגדלה נוספת של ערך השקלים המופקדים.
- עם זאת – לבנק ישראל עתודות גבוהות מאד של דולרים למכירה והורדת שער הדולר (?)

3.2.2023

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

נתונים מדאיגים מהחברות הגדולות במשק: כ-20% בוחנות הוצאת כספים מישראל

לפי סקירה של חברת BDI, אחת מכל חמש מהחברות הגדולות במשק בודקות, או כבר פועלות, להוציא כסף מישראל • 6% מהחברות הגדולות כבר התחילו לעשות זאת בפועל: להעביר מזומנים לחשבונות בחו"ל • עוד עולה מהדוח: כ-60% מהחברות דיווחו על ירידה ברווחים

גל חן | תוכנית חיסכון | פורסם 23.02.23 19:26

דורון
טיקוצקי
קנטור
גוטמן
נס
עמית גרוס ושות'

כל הזכויות שמורות למשרד דורון, טיקוצקי, קנטור, גוטמן, נס, עמית גרוס ושות' עורכי דין

שיקולים לפתיחת חשבונות בנק בחו"ל

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

יתרונות אפשריים בפתיחת חשבון בנק בחו"ל:

- **פיזור מטבעות** - יכול לסייע בהפחתת ההשפעה של תנודות המטבע של השקל לעומת מטבעות אחרים, ונכסים פיננסיים אחרים המוחזקים בחשבון.
- **פרטיות** - בחו"ל המשקיע הישראלי יהיה ברוב המקרים אנונימי ללא חשש מפגיעה בפרטיותו. במדינות מסוימות יש חוקי פרטיות מחמירים המגינים על בעלי חשבונות בנק, שעשויים להיות בטוחים יותר מרמת ההגנה המוצעת בישראל.
- **גמישות פיננסית מוגברת** - קיום חשבון בנק במדינה אחרת יכול לאפשר גישה למגוון רחב יותר של מוצרים ושירותים פיננסיים, כולל השקעות נדל"ן/מוצרים פיננסיים שאינם מקובלים בישראל. בדרי"כ ניתן לממן רכישות נדל"ן ולקבל משכנתאות/הלוואות מבנק מקומי בחו"ל בקלות רבה יותר מאשר מבנק בישראל.
- **יציבות פוליטית** - מדינות מסוימות נחשבות ליציבות יותר מבחינה פוליטית מאחרות. קיום חשבון בנק במדינה יציבה יכול לספק שקט נפשי למי שמודאג מיציבות שלטונית או מיציבות המערכת הבנקאית במדינת מולדתם.

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

יתרונות אפשריים בפתיחת חשבון בנק בחו"ל - המשך:

- **הטבות מס** - במדינות מסוימות יש חוקי מס נוחים יותר, במיוחד אם עושים רילוקיישן לחו"ל, מה שעשוי להביא לחבות מס נמוכה יותר על הכנסות ורווחים מאשר בישראל.
- **גישה לריביות טובות יותר** - שינוי שערי החליפין בין השקל לבין מטבעות של מדינות בחו"ל ושיעורי הריבית השונים יכולים להשפיע על שמירת ערך הכספים, הפחתה/הגדלת הערך שלהם. שיעורי הריבית יכולים להשתנות מאוד ממדינה למדינה, וקיום חשבון בנק במדינה עם ריביות גבוהות יכול להביא לתשואות טובות יותר על הפיקדונות וההשקעות.
- **עמלות נמוכות יותר** - העמלות והחיובים הבנקאיים יכולים גם הם להשתנות מאוד בין המדינות, וקיום חשבון בנק במדינה עם עמלות בנק נמוכות יותר יכול להביא לחיסכון משמעותי.

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

יתרונות אפשריים בפתיחת חשבון בנק בחו"ל - המשך:

- **קלות גישה** - חשבון בנק במדינה זרה יכול להקל על הגישה לכספים בזמן נסיעה או ניהול עסקים בחו"ל ובוודאי אם שוקלים לימודים, עבודה או רילוקיישן קבוע לחו"ל.
- **הגנה מפני תקלות בנקים** - במקרה של כשל בנקאי בישראל, קיום חשבון בנק במדינה אחרת יכול לספק רמה נוספת של הגנה.
- **תכנון העברה בין דורית/נאמנות/עייזבון** - קיום חשבון בנק במדינה זרה יכול לפשט את תכנון העברה בין דורית מדור ההורים לדורות הילדים והנכדים, ולעזור להבטיח כי הנכסים יחולקו ע"פ רצון ההורים בעודם בחיים או לפחות לאחר פטירתם. בין היתר, ע"י שימוש במוסד הנאמנות, שמפותח הרבה יותר בחלק ממדינות העולם מאשר בישראל. ניהול הכספים ע"י חברות נאמנות עשוי להביא להפחתת המיסוי שיחול על הרווחים שיופקו מהם בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה.

חסרונות בפתיחת חשבונות בנק בחו"ל

1. העברה של 500,000 ₪ ויותר לחו"ל
2. החזקה של כ-1.9 מיליון ₪ בחשבון בנק בחו"ל

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

חסרונות בפתיחת חשבון בנק בחו"ל:

- **בנקים בחו"ל מקשים על הפקדת כספים ממדינות זרות** – לא ניתן לפתוח חשבון בנק בחו"ל ללא אסמכתאות, אישורים וחוות דעת על מקורות הכספים המועברים לחו"ל.
- **קושי בהחזרת כספים מבנק בחו"ל לישראל** - לבנקים בישראל דרישות רבות בקבלת כספים מחו"ל, כדי להימנע מעבירות לפי החוק למניעת הלבנת הון בישראל ומעבירת סיוע להבנת הון לפי הדין המקומי במדינה של הכספים המועברים. **חובה לשמור על כל האישורים על העברת כספים לחו"ל.**
- **דיווח חצי שנתי על רווחים בחשבונות בחו"ל** – רווחים בחשבון בנק בחו"ל, ריבית, רווחים מניירות וכו' חייבים במס בישראל ובדיווח חצי שנתי לפקיד השומה תוך תשלום המס המתחייב אשר הוא זהה לשיעור המס המקובל בישראל, ובהגשת דו"ח שנתי.
- **חובת הגשת דו"ח שנתי לרשות המסים** - החזקת כספים בחשבון בנק בחו"ל, כמו גם החזקת נכסי נדל"ן או נכסים אחרים בחו"ל, אשר השווי שלהם עולה על כ- 1.9 מיליון ₪ (סכום מתעדכן מידי שנה), מחייב הגשת דו"ח שנתי לפקיד השומה לאדם שאין לו חובת דיווח אילולא החזקת הכספים בחו"ל. **העברת 500,000 ₪ ויותר לחו"ל.**

פתיחת חשבונות בנק בחו"ל

שיקולים וסוגים של חשבונות בנק בחו"ל

- בנקאות פרטית – מעל 1 מיליון \$
- חשבונות עו"ש – כל סכום
- פתיחת חשבון באופן מקוון – אתר אינטרנט / אפליקציה לטלפון
- פתיחת חשבון באמצעות נציגות הבנק בישראל
- פתיחת החשבון בחו"ל – לאחר תאום פגישה והכנת המסמכים הנדרשים
- הנפקת כרטיס אשראי – לשימוש רק באיחוד האירופי, גם בישראל ? גם במדינות אחרות ?

חובת המצאת מסמכים בדבר מקורות הכספים ואישור על הדיווח עליהם לרשויות המס בישראל או במדינה הפקת הכספים

רילוקיישן מלא או חלקי לחו"ל מיסוי וביטוח לאומי

יחיד שלא יוכיח שמרכז חייו עבר לחו"ל, רילוקיישן חלקי, יחויב לדווח לרשות המיסים על כלל הכנסותיו לרבות מחו"ל, ויתחייב במס בישראל, בניכוי המס ששולם בחו"ל

מי חייב בתשלום מס הכנסה/ביטוח לאומי בישראל?

- **תיקון 132 לפקודה – שיטת מיסוי פרסונאלית**, הטלת מס בישראל על בסיס תושבות. **"תושב ישראל"** – חייב במס על הכנסות המופקות בישראל + מחוץ לישראל.
- **"תושב חוץ"** – פטור ממס על הכנסות המופקות מחוץ לישראל.
- **סעיף 1 לפקודה – מבחן "מרכז החיים" – לזיהוי מקום התושבות:**
 "יובאו בחשבון מכלול קשריו המשפחתיים, הכלכליים והחברתיים... מקום ביתו הקבוע... מקום מגורים שלו ושל בני משפחתו... מקום עיסוקו הרגיל או הקבוע או מקום העסקתו הקבוע... מקום האינטרסים הכלכליים הפעילים והמהותיים שלו... מקום פעילותו בארגונים, באיגודים..."
- **ע"א 477/02 אריה גונן נ' פ"ש חיפה, (ניתן ביום 29.12.2005) – היבט אובייקטיבי (מירב הזיקות), היבט סובייקטיבי (מה כוונת האדם והיכן רואה מרכז חייו).**

אזרחות במדינה זרה – אינה קובעת לשאלת תושבותו של אדם!

רילוקיישן מלא או רילוקיישן חלקי ?

מבחנים לזיהוי מקום התושבות:

מבחן "מרכז החיים": יש לבחון את מכלול האינדיקציות העובדתיות ונטייתן, ולשקול:

- **מבחן הקשרים המשפחתי:** הפסיקה מכירה באפשרות לפיצול התא המשפחתי.
- **ע"א 477/02 אריה גונן נ' פ"ש חיפה** - מיקום מרכז חייהם של בני הזוג והילדים אינו מעיד בהכרח על מיקום התושבות של המפרנס העיקרי.
- **עמ"ה 517/04 צייגר** - נסיבות בהן מרכז חייו של פלוני שונה ממיקום מרכז החיים של משפחתו.
- **עמ"ה 1072/07 מיכאל ספיר נ' פ"ש כ"ס** – היחיד אינו תושב ישראל למרות שבת זוגו וילדיו גרו בישראל בכל תקופת שהייתו בחו"ל.
- **מבחן "הקשרים הכלכליים":** היכן מצויים נכסיו של היחיד, מקום פרנסתו, חשבון הבנק, השקעות וכו'...
- **מבחן "הקשרים החברתיים":** האם האדם הינו חבר בארגונים הקושרים אותו למדינה פלונית? האם חבר במועדונים (מכון כושר, קאנטרי קלאב...).
- **מקום ביתו הקבוע:** בית אשר לאדם זיקה אישית אליו (לרבות בית בשכירות), לשם שימושו הקבוע. האם לאדם בית קבוע בישראל? האם ישנו במקביל בית קבע במדינה אחרת?

רילוקיישן מלא או רילוקיישן חלקי

מבחנים לזיהוי מקום התושבות:

- סעיף 1 לפקודה – מבחן "מרכז החיים" – חזקות הימים:

"חזקה היא שמרכז חייו של יחיד בשנת המס הוא בישראל -
(א) אם שהה בישראל בשנת המס 183 ימים או יותר;
(ב) אם שהה בישראל בשנת המס 30 ימים או יותר, וסך כל
תקופת שהייתו בישראל בשנת המס ובשנתיים שקדמו לה
הוא 425 ימים או יותר"

- "יום" - לרבות חלק מיום – יום היציאה מישראל ויום הכניסה לישראל ייספרו כימים בישראל (ע"א 3328/15 פלוני נ' פקיד שומה אשקלון, ניתן ביום 22.2.2017)

- החזקות ניתנות לסתירה הן על ידי היחיד והן על ידי פקיד השומה

רילוקיישן מלא – חובת הגשת דו"ח שנתי

חובת הדיווח:

- **חובת הגשת דו"ח למס הכנסה - סעיף 131 (א)(5) לפקודה (תיקון 223):**
  - יחיד שיצא לחו"ל וטוען כי אינו נחשב יותר כ-"תושב ישראל" ומתקיימות לגביו אחת מהחזקות של מבחן הימים, אך החזקה נסתרת לטענתו, כך שיש לראות בו כ-"תושב חוץ".
  - הדו"ח יפרט את העובדות עליהן היחיד מסתמך בטענתו כי אינו "תושב ישראל" ואליו יצורפו המסמכים התומכים בטענתו (חוות דעת).
  - מחזיק בחשבון בנק או בנכס בחו"ל שערכו
  - הימנעות מהגשת הדו"ח מהווה **עבירה פלילית**.
- **ע"מ 15-06-32523 שפיגולנט נ' פ"ש רחובות (27.6.2018)** - עצמאי המגיש דו"ח שנתי והיגר מישראל מעל לעשור. הנישום עלה לישראל וטען להתיישנות שומה לפי מיטב השפיטה עקב אי קבלת נימוקי שומה במועד. נקבע כי **חלה חובה על הנישום לבדוק מה עלה בגורל הדו"ח ולוודא מצב תיקו במ"ה**.

רילוקיישן מלא – הגדרת "תושב חוץ"

הגדרת "תושב חוץ":

שני תנאים מצטברים, שקיומם מהווה חזקה חלוטה לעניין היות היחיד תושב חוץ:

תנאי מהותי

מרכז החיים של היחיד לא היה בישראל, בשתי שנות המס שלאחר שנות המס האמורות בתנאי הכמותי

תנאי כמותי

שהייה מחוץ לישראל 183 ימים לפחות, בכל שנה, בשנת המס ובשנת המס שלאחריה

סה"כ ארבע שנים מלאות מחוץ לישראל

- ע"א 3328/15 פלוני נ' פ"ש אשקלון (ניתן ביום 22.2.2017) - "הגדרת המונח "תושב חוץ"... לא באה לסתור את חזקת הימים הקבועה בהגדרת "תושב ישראל", וכי לא קיימת "תחרות משפטית" בין ההגדרות. מי שעונה על הגדרת "תושב ישראל" יוגדר ככזה באופן קטגורי, והוא לא יוכר כ"תושב חוץ" אף אם יש בפיו טענה כי לכאורה הוא מקיים את כל התנאים הקיימים בהגדרת "תושב חוץ"

רילוקיישן מלא – מס יציאה

מס יציאה – רילוקיישן מלא:

סעיף 100א לפקודה - נכס של אדם, אשר חדל להיות "תושב ישראל" **ייחשב כנמכר** ביום שלפני היום בו חדל להיות "תושב ישראל".

מועד תשלום המס:

דחייה - תשלום בעת **מימוש הנכס בפועל**
בתוספת הפרשי הצמדה וריבית החל
ממועד המימוש ועד לתשלום המס בפועל

ככלל, במועד בו **חדל להיות**
"תושב ישראל"

רילוקיישן מלא לחו"ל

חיוב במס יציאה או תחולת אמנה למניעת כפל מס?

ע"מ 17-01-13807, קניג נ' פקיד שומה ת"א 3 (ניתן ביום 1.5.2018)

- קניג החזיק במניות של חברה אמריקאית המחזיקה במלוא הון המניות של חברת בת ישראלית. המניות נמכרו לאחר שחדל להיות "תושב ישראל".
- נקבע כי **ניתוק התושבות** הישראלית נעשתה **בטרם מכירת המניות**, לכן חייב במס יציאה לפי סעיף 100א.
- ככל שיוכח כי נגרם **כפל מס** בעקבות הטלת מס היציאה, ייתכן וניתן לטעון לתחולת האמנה בין ישראל לבין מדינת התושבות החדשה.

3.2.2023

מועד הרילוקיישן לחו"ל או החזרה לישראל

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

מועד ניתוק וחזרה לתושבות:

ע"מ 15-02-24557 יהודה תלמי נ' פ"ש כ"ס (ניתן ביום 21.1.2018)

- מחלוקת הנוגעת למועד חזרתו של תלמי לישראל. תלמי טען כי חזר לישראל ב-7/2007 ואילו פ"ש טען כי מועד החזרה לישראל היה ב-1/2007, בהתאם ל"חזקת הימים" בשנה קלנדרית.
- נקבע כי בחינה מדוקדקת של מספר הימים בהם שהה תלמי בישראל ובחו"ל בכל אחד מחודשי שנת 2007 מלמדת על "תהליך הדרגתי" של התבססות בישראל.
- שהות רבה בישראל ממועד החזרה לישראל אינה משליכה רטרואקטיבית.

ע"א 4862/13 פ"ש כ"ס נ' מיכאל ספיר (ניתן ביום 20.5.2014)

- תהליך העתקת "מרכז חיים" לארץ אחרת אינו מתרחש "בן לילה", אלא מבשיל לאורך זמן.
- למרות שמשפחתו של ספיר לא עברה עמו לחו"ל, ולא בכל השנים שהה מעל 183 יום מחוץ לישראל, אינה שוללת את המסקנה כי "מירב הזיקות" מצביעות כי לא היה "תושב ישראל" במשך עשר השנים בהן שהה לסירוגין בחו"ל.

הקלה בהגדרת רילוקיישן מלא

רילוקיישן מלא:

החלטת מיסוי בינלאומי מס' 2519/17 – עובדי Relocation (מיום 5.11.2017)

- שהייה של שלוש שנים בחו"ל, מספיקה כדי לקבוע כי מדובר ב-"רילוקיישן מלא"
- עובד שנשלח לעבוד מטעם חברה ישראלית במדינת אמנה ויעמוד בתנאי החלטת המיסוי, ייחשב כ-"תושב חוץ", אשר אינו חייב במס בישראל בגין הכנסותיו מחו"ל.
- במסגרת החלטת המיסוי נקבעו, בין היתר, התנאים שלהלן:
  - העובד יוצא לחו"ל עם כל משפחתו (בן זוג וילדים עד גיל 18)
  - העובד נשלח לחו"ל לתקופה של 36 חודשים לפחות
  - העובד מגיע לביקורים קצרים בלבד בישראל
  - לעובד יש דיור קבוע בחו"ל המשמש אותו בעת שהותו (לא בית מלון/דירת נופש)
  - העובד מדווח על הכנסותיו לשלטונות המס בחו"ל לפי הדין במדינת היעד
  - מדינת החוץ היא מדינה אשר לישראל יש עימה אמנה למניעת כפל מס

החלטות של רשות המסים,
לרבות החלטות מיסוי לא
גוברות על הוראות הדין ואינן
קובעות בהכרח ביחס לאותה
סוגיה

רילוקיישן מלא

רילוקיישן מלא:

"יום ניתוק התושבות" בהתאם להחלטת מיסוי 2519/17:

יום ניתוק התושבות (המאוחר מבין אלה):	בית קבע בחו"ל	בית קבע בישראל
1. יום המעבר של העובד לחו"ל	יש	אין
2. יום המעבר לחו"ל של בן הזוג של העובד וילדיו (למעט חריגים)		
3. היום בו החל העובד להיחשב תושב מדינת החוץ ע"פ האמנה		
4. תום 6 חוד' מהיום בו החל העובד להתגורר בבית מגורים במדינת האמנה		
1. תום 12 חוד' מיום המעבר של העובד לחו"ל	יש	יש
2. תום 12 חוד' מיום המעבר לחו"ל של בן הזוג של העובד וילדיו		
3. תום 12 חוד' מהיום בו החל העובד להתגורר בבית מגורים במדינת האמנה		
4. היום בו החל העובד להיחשב תושב מדינת החוץ		
תחילת שנת המס העוקבת לשנת המעבר של העובד לחו"ל	אין	אין

אמנות למניעת כפל מס כאשר מדובר ברילוקיישן חלקי

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

הדין לקביעת מקום תושבות - והתוצאה

האם קיימת אמנת למניעת כפל מס בין מדינת ישראל
לבין המדינה אליה יוצאים לרילוקיישן?

מדינה שאינה מדינת אמנה

יחולו הוראות **סעיף 1 לפקודה**:
הגדרות "תושב ישראל" ו-"תושב חוץ"

- קביעת התושבות תעשה לפי:
מבחני "מרכז החיים"
- חזקות ימים הניתנות לסתירה

מדינת אמנה

- מעמד חוקתי מיוחד **סעיף 196 לפקודה**:
האמנה גוברת על הוראות הפקודה
(ארה"ב, אנגליה, קנדה, ועוד למעלה מ-55
אמנות נוספות)
- חוזר מס הכנסה 8/2002** - התושבות תיקבע
תחילה לפי הדין הפנימי בכל מדינה.
- במקרה של תושבות ביותר ממדינה אחת –
יש לבחון בהתאם **למנגנון "שוברי שוויון"**
שנקבעו באמנה

רילוקיישן חלקי – מבחני מקום המיסוי

מבחני שוברי שוויון לקביעת מקום התושבות באמנות למניעת כפל מס בין ישראל למדינות OECD:

- **מבחן "בית הקבע"** - בית אשר לאדם יש אליו זיקה אישית, לרבות בית בשכירות.
  - **מבחן "מרכז האינטרסים החיוניים"** - בחינת קשריו החברתיים והכלכליים של המקום ממנו האדם מנהל את רכושו.
  - **מבחן "המקום שבו הוא נוהג לגור"** - מקום המגורים הרגיל נבחן באמצעות מקום מגוריו של האדם באופן סובייקטיבי – היכן האדם רואה עצמו גר בשגרת חייו.
  - **מבחן ה-"אזרחות"** - מבחן עובדתי גרידא, בו נדרשים לבחון את אזרחותו של היחיד ע"פ תעודת האזרחות שהוא מחזיק.
- אם שרשרת מבחני שוברי השוויון לא הביאה לכלל הכרעה, מיושב ההליך באמצעות הליך של **"הסכמה הדדית"** בין הרשויות המוסמכות של המדינות המתקשרות באמנה.

פתרונות לחבויות
במס עיזבון
חברות, נאמנויות
ועוד

רילוקיישן לחו"ל

חשיפה לתשלום מס עיזבון ?

במדינת ישראל, נכון להיום, אין חבות במס עיזבון.
אולם, בחלק מהמדינות בעולם יש חבות מס עיזבון.
לכן, כחלק מתכנון הרילוקיישן כדאי לבדוק, בין היתר:

רילוקיישן לחו"ל – ביטוח לאומי

חבות בדמי ביטוח לאומי – ניתוק תושבות?

- סעיף 2א' לחוק הביטוח הלאומי – לא מגדיר מיהו "תושב" לעניין זכויות/חובות מביטוח לאומי, אלא מי "אינו תושב".
- "תושב ישראל" חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי ומס בריאות בשיעור מהכנסותיו.
- "תושב חוץ" פטור מתשלום דמי הביטוח ובמקביל אינו זכאי לזכויות או לסל הבריאות.

עונה לקריטריונים של מעמד "תושב חוץ" וממשיך לשלם דמי ביטוח בישראל?
בפועל, בעת ניסיון לממש זכויות לפי חוק ביטוח לאומי (קצבת נכות, קצבת זיקנה וכדומה) או זכות לסל בריאות, המוסד יטען שמדובר בתושב חוץ שאינו זכאי לזכויות, אף אם שילם דמי ביטוח באופן קבוע בכל שנות השהייה מחוץ לישראל.

3.2.2023

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

רילוקיישן לחו"ל ביטוח לאומי

טופס הודעה לביטוח לאומי
על יציאה לחו"ל ושינוי מרכז
חיים בעת היציאה לחו"ל!

ניתוק תושבות לצרכי ביטוח לאומי:

- מבחן התושבות ייקבע תחילה לפי מיקום בית הקבע של התושב ובמקביל גם לפי שאר מבחני מרכז החיים הנהוגים במס הכנסה.
- **ב"ל 2214/01 בוקובזה אריק – המל"ל (4.8.2002)** - היותו של אדם "תושב ישראל" הוא בגדר שאלה עובדתית הנגזרת מחומר הראיות. חשיבות עיקרית למקום המגורים הקבוע.
  - **עב"ל 83/06 ג'אן טייץ – המל"ל (2.6.2009)** – כדי לבחון זכאות לזכויות/חובות לתשלום לפי חוק הביטוח הלאומי, יש לבדוק את "מירב הזיקות" בהתאם למבחן "מרכז החיים".
  - **עב"ל 386/99 אילנה דונייבסקי - המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 12.12.2002)** - למבחן "מרכז החיים" שני היבטים: **ההיבט האובייקטיבי** בוחן היכן מצויות "מירב הזיקות" מבחינה פיזית, **ההיבט הסובייקטיבי** בוחן את כוונתו של האדם - היכן הוא רואה את מרכז חייו, להבדיל משהות ארעית או זמנית.
  - **ב"ל 15-02-45066 עובדיה בן יחזקאל – המל"ל (13.07.2017)** - יש לבחון את כלל הנסיבות העובדתיות, ביניהן: זמן השהייה בישראל, קיומם של נכסים בישראל, מקום המגורים הפיזי, המקום בו מתגוררת משפחתו קשרים קהילתיים וחברתיים, מקום העיסוק וההשתכרות, מקום האינטרסים הכלכליים, מצגים מהם ניתן ללמוד על כוונותיו ומטרת השהייה מחוץ לישראל.
  - **ב"ל 16-09-69967 נועם הוכהויזר - המל"ל (28.1.2018)** – **נטל ההוכחה** כי אכן התכוון להעתיק באופן סופי את מרכז החיים לחו"ל וכי לא תכנן חזרה בעתיד לישראל, חל על הטוען לניתוק תושבות.

רילוקיישן לחו"ל – ביטוח לאומי

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

שמירת זכויות בביטוח לאומי

- שמירת זכויות במשך 5 שנים - תושב ישראל שיוצא לחו"ל ממשיך להיות רשום בביטוח לאומי כתושב במשך 5 שנים הראשונות ליציאתו מישראל. בתקופה זו נשמרת הזכאות לקצבאות ולביטוח בריאות. קצבת ילדים עד שלושה חודשים בחו"ל, קצבת זיקנה עד שלושה חודשים בחו"ל
- שמירת/ביטול זכויות גם לפני חלוף 5 שנים – הביטוח הלאומי רשאי לבחון תושבות, למשל במקרים בהם למוסד מידע ממנו עולה לכאורה שהאדם חדל להיות תושב ישראל.
- בחלוף 5 שנים – נשללת התושבות. זכות ערעור על ההחלטה בהתאם למועד הקבוע בחוק.
- בקשה להארכת התושבות מעבר ל-5 שנים – יש להוכיח שהשהות בחו"ל ממשיכה להיות זמנית, ושמרכז החיים עדיין בישראל. יש למלא שאלון לקביעת תושבות לשוהה בחו"ל ולצרף הוכחות.
- מבחן תושבות לבני הגיל השלישי - בני הגיל השלישי השוהים בחו"ל יותר מאשר בישראל, יוכלו במקרים מסוימים להמשיך להיות מוכרים כתושבי ישראל, גם לאחר 5 שנים. המוסד מכיר בכך שבני הגיל השלישי פנויים יותר לנסיעות תכופות לחו"ל, ולכן מתחשבים בוותק התושבות שנצבר לאורך השנים בישראל.

3.2.2023

רילוקיישן לחו"ל – ביטוח לאומי

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

תשלום דמי ביטוח לאומי בזמן רילוקיישן:

- מי שנמצא בחו"ל ואין לו הכנסות – ישלם דמי ביטוח מינימאלי ע"מ להמשיך לשמור על זכויות (194 ₪ לחודש).
- עובד בחו"ל מטעם מעסיק ישראלי – חובת תשלום וניכוי דמי הביטוח מהשכר **מוטלת על המעסיק**.
- עובד בחו"ל מטעם מעסיק זר – ישלם דמי ביטוח כשכיר לפי שיעור דמי ביטוח עבור הכנסות שלא מעבודה.
- "תושב ישראל" השוהה במדינה שלישראל יש עמה אמנה למניעת כפל תשלום עבור זכויות סוציאליות פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי בישראל, אך חייב בדמי ביטוח בריאות בשיעור המינימאלי (בתנאי ששילם דמי ביטוח לאומי במדינת האמנה).
- תשלום דמי ביטוח לאישה נשואה/ידועה בציבור שיצאה לרילוקיישן – פטורה מתשלום דמי ביטוח אם אינה עובדת כלל או עובדת רק אצל מעסיק זר. זכויותיה לקצבאות ביטוח לאומי ובריאות נשמרות מבלי שתהיה מחויבת בדמי ביטוח.

3.2.2023

רילוקיישן לחו"ל וחזרה מחו"ל ביטוח בריאות

מרצה: רמי אריה,
עו"ד (רו"ח), שותף,
ראש מחלקת מיסים

תקופת המתנה לקבלת שירותים רפואיים:

- מי ששהה בחו"ל 18 חודשים רצופים ויותר ולא שילם דמי ביטוח בריאות במשך 12 חודשים וכן מי שחדל להיות תושב ישראל – לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות במשך תקופה של 6 חודשים לכל היותר (בכפוף לחריגים).
  - הקדמת תקופת המתנה – "תשלום מיוחד" - ניתן לפדות את תקופת המתנה ע"י תשלום חד פעמי לביטוח לאומי בסך של 13,740 ₪, ולקבל את השירותים הרפואיים עם סיום התשלום (למעט טיפולים בחו"ל וטיפול פוריות).
- יש להמשיך לשלם דמי ביטוח בריאות גם בתקופת המתנה.

מומלץ לעשות ביטוח בריאות בחו"ל, היות וסל הבריאות ניתן בגין שירותי בריאות בישראל.

פירמה גדולה. יחס אישי.

תודה על השתתפותכם

מוזמנים לפנות אלינו בשאלות הבהרה בדוא"ל

סניף מרכז בני-ברק, טל: 03-6109100, 073-
2181818

סניף חיפה והצפון, טל: 04-8147500

דואר אלקטרוני ramia@dtkkg.com

אתר מיסים ועסקים - www.ralc.co.il

RO

רומניה

FR

צרפת

CY

קפריסין

AT

אוסטריה

IL

ישראל